

Beleidsregels vrijlating giften Participatiewet gemeente Noordenveld

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze beleidsregels en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. wet: de Participatiewet.
- b. gift: een bijdrage of meerdere bijdragen met een onverplicht karakter als bedoeld in artikel 31 tweede lid, onderdeel m van de wet.
- c. drempelbedrag: een totaalbedrag aan giften van € 1.200,- dat in een kalenderjaar door een bijstandsgerechtigde wordt ontvangen.

Alle andere begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die hierboven niet nader zijn omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet, de Algemene wet bestuursrecht, alsmede andere wet- en regelgeving.

Artikel 2. Vrijlating en vaststelling giften

1. Giften zowel in de vorm van geld als in natura worden tot aan het drempelbedrag niet tot de middelen gerekend.
2. Giften onder voorwaarden en niet vrijblijvend in de vorm van verstrekkingen van de voedselbank, kledingbank, speelgoedbank, en soortgelijke instellingen, alsmede een vrijwilligersvergoeding, worden niet tot de middelen gerekend en tellen niet mee bij het bepalen van het drempelbedrag.

Artikel 3. Meldplicht

1. Zodra het ontvangen van een gift ertoe leidt dat het drempelbedrag zoals bedoeld in artikel 2 in een kalenderjaar wordt overschreden, moet dit direct door de bijstandsgerechtigde worden gemeld;
2. De bijstandsgerechtigde is verplicht medewerking te verlenen aan een onderzoek naar de hoogte van de giften wanneer de gemeente daarom vraagt. Ook wanneer het drempelbedrag volgens de bijstandsgerechtigde niet wordt overschreden.

Artikel 4. Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2022.

Artikel 5. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregels vrijlating giften Participatiewet gemeente Noordenveld.

Aldus besloten door burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld in de collegevergadering van 18 januari 2022;

de loco-secretaris,

G. Hoving,

de burgemeester,

K. Smid.

Toelichting

Algemeen

De definitie van een gift kan worden omschreven als 'een betaling uit vrijgevigheid door een natuurlijk persoon of een instelling, waarvoor niets wordt terugverlangd'. Deze beleidsregel geeft aan hoe er met het ontvangen van giften door bijstandsgerechtigden moet worden omgegaan.

Door giften niet volledig tot de middelen te rekenen, wordt voorkomen dat de Participatiewet een ontmoediging vormt voor de vrijgevigheid van instellingen of personen. Het uitgangspunt hierbij is dat kerkelijke, particuliere en maatschappelijke initiatieven zoveel mogelijk worden gerespecteerd. Wanneer deze giften niet leiden tot een duidelijke besparing op de kosten van levensonderhoud, zal vrijlating in beginsel mogelijk moeten zijn. Het ontvangen van giften mag niet leiden tot een bestedingsniveau dat onverenigbaar is met wat op bijstandsniveau gebruikelijk is. Gezien het minimumbehoeftekenarakter van de bijstand kan de vrijlating daarom niet onbeperkt zijn.

Bij het vaststellen van deze beleidsregels is geen onderscheid gemaakt tussen uitkeringsgerechtigden van 18 tot 21 jaar die in vergelijking met personen van 21 jaar en ouder een lagere bijstandsnorm ontvangen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de landelijke zienswijze met betrekking tot kwetsbare jongeren (zie ook Gemeentenieuws SZW 2018 3). Kwetsbare jongeren vallen vaak tussen wal en schip wat betreft (schuld)hulpverlenende instanties. Het is wenselijk om (verdere) schuldproblematiek te voorkomen bij deze groep. Er is daarom gekozen om geen aparte (beleids-)regel op te nemen voor jongeren van 18 tot 21 jaar.

Uit deze beleidsregels volgt wanneer giften in de bijstand tot de middelen moeten worden gerekend. Het omgekeerde is niet per definitie het geval. Wanneer er sprake is van giften die buiten deze beleidskaders vallen, betekent het niet automatisch dat mag worden aangenomen dat deze niet tot de middelen gerekend hoeven worden. Ten aanzien van deze giften zal altijd nog een specifieke afweging moeten worden gemaakt of de gift uit het oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepaling

Een gift kan zowel eenmalig verstrekt zijn of een zeker periodiciteit kennen. Daarnaast kunnen giften in verschillende vormen aan de belanghebbende worden geschonken: per bankoverschrijving, contant of in natura. Voor het vaststellen van de economische waarde van giften in natura wordt gebruik gemaakt van de NIBUD-prijzengids.

Een gift kent voorts een onverplicht karakter. Bijdragen die zijn gebaseerd op wederkerige overeenkomsten (zoals leningen) kunnen om die reden dan ook niet aangemerkt worden als giften.

Artikel 2. Vrijlating en vaststelling giften

Het bedrag van € 1.200,- is gekozen op drie gronden:

Ten eerste is dit het bedrag zoals dit ook in een motie is vastgelegd welke inmiddels is aangenomen door de Tweede Kamer. Hiermee wordt dus al geanticipeerd op toekomstige wetgeving in lijn van de motie.

Ten tweede kunnen giften fiscale gevolgen hebben voor de ontvangers, de eventuele fiscale gevolgen van ontvangen giften worden bepaald door de belastingdienst. Daarop heeft de gemeente geen invloed. In principe valt dit bedrag beneden de grens van giften die belastingvrij ontvangen kunnen worden; Tot slot zorgt een vast bedrag voor gelijkheid onder alle belanghebbenden, ook wanneer men gedurende het jaar meerdere uitkeringsnormen ontvangt. Voor de uitvoering van deze beleidsregels gelden de vrijlatingen per uitkering, niet per persoon. Dit houdt in dat voor een alleenstaande ouder en gehuwden (en daarmee gelijkgestelden) dezelfde vrijlating van toepassing is als voor een alleenstaande.

Het drempelbedrag ad € 1.200,- wordt toegerekend aan een kalenderjaar (1 januari tot en met 31 december). Wanneer iemand minder dan het drempelbedrag aan giften heeft ontvangen, mag het restant niet mee worden genomen naar het volgend jaar. Voor mensen die gedurende het jaar een uitkering toegekend hebben gekregen, geldt dat de drempel van € 1.200,- geldt voor de periode van de aanvraag van de bijstandsuitkering tot en met 31 december van dat jaar.

Giften die worden verstrekt vanuit charitatieve instellingen, zoals de Voedselbank, Kledingbank, enz, alsmede een vergoeding voor vrijwilligerswerk, worden sowieso buiten beschouwing gelaten en dus niet tot de middelen gerekend. Ze tellen bovendien niet mee voor het bepalen van het drempelbedrag.

Artikel 3 Meldplicht

Wanneer de gift bedoeld in artikel 2, onderdeel 1 het drempelbedrag van € 1.200,- in het betreffende kalenderjaar overstijgt moet dit direct bij de klantmanager van de gemeente Noordenveld worden gemeld.

Deze beoordeelt dan aan de hand van de persoonlijke situatie van de bijstandsgerechtigde of de gift die uitgaat boven het drempelbedrag nodig is. De klantmanager kijkt dan bijvoorbeeld naar de schuldpositie, de medische situatie en de gezinssituatie en weegt dan ook (geheel in lijn met de geldende jurisprudentie) mee of het ontvangen van de gift niet leidt tot een bestedingsniveau dat onverenigbaar is met wat op bijstandsniveau gebruikelijk is.

Als de klantmanager op grond van zijn bevindingen vaststelt dat de gift die het drempelbedrag overstijgt niet noodzakelijk is, dan wordt deze in mindering gebracht op de uitkering.

Twee voorbeelden

De bijstandsgerechtigde ontvangt minder dan €1200,-

Een bijstandsgerechtigde houdt aan het einde van de maand te weinig geld over. Hij krijgt van een familielid € 350,- om zijn huur te betalen. Daarnaast krijgt hij van een familielid iedere maand een tas met boodschappen ter waarde van € 50,-. Dit betekent dat hij in een jaar € 950,- aan giften heeft ontvangen. Dit hoeft hij vanaf 1 januari 2022 niet meer aan zijn klantmanager te melden. Het wordt niet in mindering gebracht op zijn uitkering.

De bijstandsgerechtigde ontvangt meer dan €1200,-

Een familielid heeft beloofd om gedurende het eerste jaar dat de bijstandsgerechtigde een bijstandsuitkering ontvangt te helpen met € 200,- per maand. Na zeven maanden moet de bijstandsgerechtigde dit melden bij zijn klantmanager. Dan heeft hij namelijk meer dan € 1.200,- ontvangen. Zijn klantmanager beoordeelt dan aan de hand van de persoonlijke situatie of de gift nodig is en kijkt daarbij bijvoorbeeld naar de schuldpositie, de medische situatie en de gezinssituatie en weegt daarbij af of de gift tot een bestedingsniveau leidt dat verenigbaar is met wat op bijstandsniveau gebruikelijk is. Is dat zo dan wordt de gift niet in mindering gebracht. Stelt de klantmanager vast dat de gift niet noodzakelijk is dan wordt er vanaf dat moment € 200,- in mindering gebracht op de uitkering.

Artikel 4. Inwerkintreding

Omdat voor toepassing van het drempelbedrag het kalenderjaar van belang is, is ervoor gekozen de beleidsregels met terugwerkende kracht te laten ingaan op 1 januari 2022.